

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΟΣ ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΟΔΙΚΩΝ (¹)

Φιλόμουσος ὁμήγουρις,

Εἰς χώραν ὅπου ἡ μὲν ἐπιστήμη τοῦ κελοῦ
δὲν διδάσκεται ἀκόμη, ὅπως ἀλλαχοῦ, ἐν τῷ
Πανεπιστημίῳ, ἡ δὲ κριτικὴ ἐπιστήμη δὲν κα-

ροῦντές πως τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ὅταν οἱ ἐκά-
στοτε κριταὶ ἐπιτελῶσιν εὐσυνειδήτως τὸ ἐαυ-
τῶν καθήκον. Διότι αἱ παρ' αὐτῶν ἐκφερόμεναι
καλλιτεχνικαὶ παρατηρήσεις καὶ εἰλικρινεῖς

ΠΑΤΙΝΑΔΑ
Εἰκὼν Χάυδεν

τέλαθεν ἀκόμη ἐν τῷ τύπῳ τὴν ἐπίσημον καὶ
μόνιμον αὐτῆς θέσιν, μεγίστης ὠφελείας πρόξενοι
γίνονται οἱ ἀγῶνες οἱ ποιητικοί, ὡς ἀναπλη-

συμβουλαὶ καὶ ὁδηγίαι δύνανται κατὰ τὸ μάλ-
λον ἢ ἥττον νὰ χειραγωγήσωσι τοὺς νεαροὺς
καὶ πρωτοπείρους ποιητὰς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς
ἀληθείας. Διὰ τοῦτο μέγας ἔπαινος καὶ τιμὴ
ὀφείλονται εἰς τὸν φιλόπατριν καὶ φιλόμουσον
ἄνδρα τὸν καθιερώσαντα τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἐκ

(¹) Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Ζαππεῖῳ μεγάρῳ τῇ 19ῃ
ἰουνίου ἐ.ε. ὑπὸ τῷ εἰσηγητοῦ κ. Ἀρισ. Προβελεγγίου.

τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης τοῦ ὁποίου εὐχόμεθα, οὐ μὴν ἀλλὰ κ' ἐλπίζομεν, ὅτι θέλουσιν ἀνατεῖλει ἔργα ἄξια καὶ τὴν ἡμετέραν ποιήσιν νὰ ζωογονήσωσι καὶ κοσμήσωσι καὶ εἰς τὸν φιλόκαλον ἀγωνοθέτην νὰ παράσχωσι ἀφορμὴν χαρᾶς καὶ ὑπερφηανείας.

Ἀξιοσημείωτον εἶνε τὸ ἐφετεινὸν ποιητικὸν διαγώνισμα διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς δημώδους γλώσσης. Διότι ἐκ τῶν προκειμένων τριάκοντα καὶ ὀκτὼ συλλογῶν ὀλίγαι μὲν εἶνε γεγραμμέναι εἰς πτωχὴν καὶ μετρίαν καθαρεύουσιν, αἱ πλεῖσται δέ, καὶ δὴ αἱ κράτισται, εἰς δημῶδη. Ὡστε καὶ ἡ περίστασις αὕτη εἶνε τεκμήριον, ὅτι ὁ πρὸ πολλοῦ μεταξὺ τῶν δύο ἰδιωμάτων ὑφιστάμενος ἀγὼν, ἤρξατο ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σιωπηλῶς λυόμενος ὑπὲρ τοῦ δημώδους. Ἡ καθαρεύουσα, ἣν, ὡς ἄνθος θερμοκηπίου, ἐκαλλιέργησαν ἐν τοῖς σπουδαστηρίοις αὐτῶν οἱ λόγιοι, ἐκλείπει βαθμηδόν, καὶ ἡ λύρα στέφεται μὲ τὸ ἀκμαῖον καὶ εὐῶδες ἄνθος τῆς δημώδους. Ἡ δὲ ἀνακαίνισις τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως, ὑπὲρ ἧς πολλοὶ καὶ καλοὶ ποιηταὶ εἰς μάτην ἐμόχθησαν, ταφέντες ὑπὸ τὰ ψυχρὰ σαβανα τῆς καθαρευούσης, βεβαίως θέλει ἐπιτευχθῇ ἐν μέλλοντι χρόνῳ διὰ τῆς δημώδους. Διὰ ταύτης θέλει ἐγκεντρισθῇ εἰς τὸ ἀσθενικὸν καὶ ἐσκιατραφημένον δένδρον τῆς ποιήσεώς μας νέος καὶ εὐρωστος χυμὸς, ὁ χυμὸς τῆς ἀληθοῦς ποιήσεως, τῆς ὁποίας τὸ ἰδεῶδες κυφορεῖται εἰς τὰ σφριγῶντα σπλάγχνα τῆς δημώδους γλώσσης. Τὸ ἐφατεινὸν τοῦτο ἰδεῶδες ὑπνώττει ἐκεῖ, ὡς ἡ μαγευμένη βασιλοπούλα τῶν παραμυθίων, ἀναμένουσα τὸν τολμηρὸν ἐραστήν, ὅστις μ' ἐν διάπυρον φίλημα θέλει ἀφυπνίσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἄφατον κόσμον ἑλληνικοῦ φωτός καὶ ἀρμονίας.

Ἄλλ' ἔλθωμεν νῦν ἐπὶ τὰ παρόντα. Τριάκοντα καὶ ὀκτὼ συλλογαί! ὁποῖος ποιητικὸς ὄργανός, ἀλλὰ καὶ ὁποία ποιητικὴ πτωχεία! Διότι ἐκ τῶν εἴκοσι περίπου χιλιάδων στίχων οὓς διεξήλθομεν, πεντακόσιοι καὶ χίλιοι μόλις εἶνε προῖόν γνησίας ποιητικῆς ἐμπνεύσεως. Πλὴν τοῦτο δὲν πρέπει νὰ μᾶς ξενίζῃ· οἱ καλοὶ ποιηταὶ ἦσαν καὶ ἔσονται ἐν παντὶ καιρῷ σπάνιον χρῆμα. Ἐν βλέμμα εἰς τὸν φορυτὸν τῶν στίχων τούτων θὰ ἴρκει πρὸς βεβαίωσιν τῆς ῥήσεως, ὅτι οἱ ποιηταὶ εἶνε αὐτάρεσκοι καὶ μάταιοι, τυφλοῦμενοι τοσοῦτον ἐκ τῆς στοργῆς πρὸς τὰ ἴδια τέκνα, ὥστε ὅχι μόνον νὰ μὴ ἀντιλαμβάνονται τῆς δυσμορφίας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ τολμῶσι νὰ πέμπωσιν αὐτὰ εἰς ἀγῶνα κάλλους.

Τοιαῦτα ἀναπνεύματα τέκνα ματαίων πατέρων εἶνε καὶ αἱ ἐξῆς συλλογαὶ τοῦ παρόντος ἀγῶνος:

Θυέλλαι, Πόθοι, Νεφέλαι, Ἐθνικὰ ᾄσματα, Ψυχικοὶ παροξυσμοί, Φύρδην μίγδην, Βιωτικά, Στίχοι τῆς καρδιάς, Διάφορα ποιήματα, Τὰ πάρεργα, Τὸ χάος, Μολπαὶ μεῖφακος, ὁ Γιάννης

καὶ ἡ Δέσπω, ἡ Ἐσπερίς, Πεντηκονταετηρίς, Ἡ καρδιά μου, Γέλοια γιὰ γέλοια, Ἀνθὴ καὶ χρυσάλλιδες, Νέφη καὶ αἰθρία, Στόνοι καὶ δάκρυα, Μεληδόνες, Ὕμνος εἰς τὴν Ἀἴαντα, Ἀπάντησις εἰς τὸ φιλαδέλφειον ποιητικὸν διαγώνισμα, Ἡ ὁμορφῇ, Σπινθῆρες.

Νομίζομεν, ὅτι ἡ ἐπιεικεστέρᾳ περὶ αὐτῶν κρίσις λαμβανομένης ὑπ' ὅφιν καὶ τῆς ὑπομονῆς τῶν φιλομούσων ἀκροατῶν, εἶνε ἡ σιωπὴ. Ἐν δὲ ποίημα, τὰ Γρατζουνίσματα ἀποκλείεται τοῦ ἀγῶνος, ὡς συγκείμενον ἐκ στίχων ὀλιγωτέρων τοῦ ἀριθμοῦ, ὃν ὀρίζει ὁ ἀγωνοθέτης.

Μετὰ τὰ ἀδόκιμα ταῦτα ἔργα, ἀνερχόμεθα εἰς τὴν βαθμίδα τῆς μετριότητος. Ἐνόςφ το «Γνώθι σαυτὸν» εἶνε τόσον δύσκολον παρ' ἀνθρώποις, θὰ ὑπάρχωσι καὶ ποιηταὶ καταναλίσκοντες πολὺ τιμὸν χρόνον εἰς συγγραφὴν μετρίων ποιημάτων. Ἄλλ' οὐδὲν ἀπρεπέστερον, ἀχρηστότερον μετρίου ποιήματος. Μία μετρία εἰκὼν, ἐν μέτριον ἄγαλμα δύνανται τουλάχιστον νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς στολισμὸν καὶ ἐξωραϊσμὸν αἰθουσῶν καὶ διαδρόμων καὶ εἰσόδων φιλοκάλου οἰκίας, ἀλλ' ἐν ποίημα μέτριον δὲν ἔχει οὐδένα λόγον. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνάγονται αἱ ἐξῆς συλλογαί.

Ἀγροδιαίτα, συλλογὴ λυρικῶν ποιημάτων, ὧν τὰ μὲν εἶνε γεγραμμένα εἰς δημῶδη, τὰ δὲ εἰς καθαρεύουσιν· ἀλλ' οὐδετέρων ἐπίσταται καλῶς ὁ γράψας. Ἡ ποιησίς του εἴτε ὑπὸ τοῦ ἐρωτος εἴτε ὑπὸ ἄλλων αἰσθημάτων ὑπαγορεύεται, σπανιώτατα ἐξέρχεται τῆς ἁλυνος ἐκείνης, ἐνθα ἡ μετριότης περιστρέφεται κατὰ τρίβους τὸ ἤδη τετριμμένον ἄχυρον. Ἐν μόνον κομψὸν ποιημάτιον, Villanelle, ὡς ἐκ τοῦ ρυθμικοῦ αὐτοῦ εἶδους, καλούμενον, ἡλιεύσαμεν ἐκ τῆς ὅλης συλλογῆς:

Villanelle

Μέσ' 'ς τὸ νησί τ' ἀντικρυνὸ
ἄχ, ἀγαποῦσα, τ' ὄρφανό,
μιά λυγρὴ, μιὰ κόρη.

Χρόνια πολλὰ 'ς τὴν ξενητείᾳ
περνοῦσα θάλασσα πλατειά,
ξένα χωριὰ καὶ ὄρη.

Κι' ὅταν ξανάλθῃ 'ς τὸ νησί,
ἄχ, ἡ καρδιά μου τὸ μεσεῖ,
δὲν εὕρηκα τὴν κόρη.

Σταυρὸ μού δεῖξαν 'ς τὸ βουνό,
μόλις ἐβγήκα τ' ὄρφανό,
'ς τοῦ καραβιοῦ τὴν πλώρη.

Νησί μου, τώρα ἔχε 'γαῖά,
δέξε με πάλι ξενητείᾳ,
καὶ κτύπα θάλασσα πλατειά
τοῦ καραβιοῦ τὴν πλώρη.

Ἀνθὴ καὶ φύλλα ἐπιγράφεται ἑτέρᾳ συλλογῇ, ἐν ἣ εὐρίσκομεν ὀλίγους σπινθῆρας ὑπὸ πολλῇν αἰθάλῃν. Καὶ ἐν τούτοις ἐν μόνον ποίημα φαίνεται ἡμῖν ἄξιον λόγου, τὸ ἐπιγραφόμενον:

Ὁ παλαιός μου σύντροφος

Μικρὸς μικρὸ σ' ἀπῆντησα, πλατάνι φουντωμένο,
 ἔς τοῦ ποταμοῦ τὴν ἄκρην ψηλὸ καὶ κυρτωμένο.
 Καὶ τώρα ξαναπέρασα ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος,
 νὰ ἰδῶ καὶ σὺ ἂν ἐγίνεις ὥσάν ἐμένα γέρος,
 νὰ ἰδῶ ἂν σοῦ μαθήσανε τὰ φύλλα σου οἱ χρόνοι,
 νὰ ἰδῶ ἂν ἐφυγεν ἄλλου τῆς νιότης σου τ' ἀηδόνι,
 καὶ καθὼς πρὶν ἂν τραγουδᾷ καὶ τὰ φτερὰ ἂν ἀπλόνει,
 ἀπὸ τὸ ἔνα σου κλωνὶ χαρούμενο εἰς τᾶλλο.
 Καὶ σ' εὔρα, σύντροφε παλῆ, ὥραϊο καὶ μεγάλο,
 σ' εὔρα μὲ φουντωτὰ κλωνιά καὶ μὲ καινούργια χάρι·
 σ' ἄφηκα σὰν κ' ἐμὲ παιδὶ καὶ σ' ἤūra παλληκάρι.
 Ἄχ, δὸς μου τώρα, σύντροφε, ὀλίγον ἰσχύιο, δὸς μου,
 τώρα ποῦ ξεριζώθηκα ἔς τὴν ἔρημο τοῦ κόσμου,
 καὶ μὲ κυλᾷ ἀκούραστο τοῦ βίου μας τὸ ρέμμα,
 ἀφοῦ μοῦ ρούφησε τὸ πᾶν, τῆς νιότης μου τὸ αἷμα!
 Ἀκόμη θέλω μιά κ' ἐγὼ φορὰ νὰ τραγουδήσω,
 τὴν πολυτένακτὴ ζωὴ πριχοῦ νὰ παραστήσω,
 νὰ πῶ δυὸ λόγια: «Τὰ βουνά, τὰ δένδρα ἀπομένουν
 καὶ κάτ' ἀπὸ τὸ ἴσκιον τῶν οἱ ἄνθρωποι διαβαίνουν».

Αἱ τέσσαρες στιγμαί. Οὕτω μεταβαπτίζει ἑ-
 τερος ποιητὴς τὸς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους, ὅς
 περιγράφει διὰ στίχων μετρίων, πλημμυλῶν κα-
 ποτε καὶ ἐν γλώσσῃ δημώδει, ἣν ἀτελῶς γνω-
 ρίζει, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἔγραφεν, «ἡ φωτιά
 ξανθίζει τὸ χρῶμα των,» «τὰ πουλιά ξεκινοῦν
 τὸν ἥλιο,» «ἡ ἀνεμοζάλη μπουμπουνίζει τὸ
 πλοῖο». Ἐκτὸς τούτου μεταχειρίζεται καὶ λέξεις
 τῆς καθαρευούσης οἶον· «δέ, πλὴν, ἐν μᾶτι, τὸν
 στέφανον τοῦ καλλοῦς, στόνους, κλάδους, γλαυζ.»
 Καὶ ὅμως διὰ μέσου τῶν ἀκανθῶν τούτων προ-
 κύπτει ὡς ἀνθῆλλον ποιητικὴ τις ἀφέλεια καὶ
 λιτότης καὶ ἀγάπη πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸν ἀ-
 γροτικὸν κόσμον. Διὸ ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ πα-
 ραθέσωμεν ἐκ τοῦ ὅλου μίαν μόνην εἰκόνα.

Περίλυπα συνάζονται τὰ μαῦρα χελιδόνια
 κ' εἰς τὸν ἄερα ἀφίουνε τὴ θλιθερὴ λαλιά των.
 Θὰ ταξιδεύσουν τὰ φτωχὰ μακρὰ μακρὰ ἔς τὰ ξένα,
 μόναι θ' ἀφίσουν τῆς φωλιαῖς γιὰ τὴν ἐνθύμησίν των.
 Χελιδνάκι, ὦρα καλὴ, ὁ ἥλιος τὰ φτερά σου
 πάντοτε ἔς τὸ ταξίδι σου γλυκὰ νὰ σοῦ ζεσταίνει.
 Μακρὰ ἀπὸ σέ ἡ χειμωνιά, μακρὰ τ' ἀστροπελέκι,
 ἀλύπητο εἰς τὴν φωλιά ὁ πλάστης νὰ σέ φέρῃ.
 Ὁ πελαργὸς ὁ σοβαρὸς τὸν σύντροφο θὰ κάμῃ,
 εἰς τὸ μακρὸ ταξίδι των, ἔς τῆς θάλασσας τὸ κῦμα.
 Ἐμπρὸς με ταῖς φτεροῦγές του τὰ σύννεφα ξεσχίζει
 καὶ δρόμον ὀλογάλαν ἔς τὰ χελιδόνια ἀνοίγει.
 Σὰν καπετάνιος ποῦ καρδιά δίδει ἔς τοὺς ἐπιβάτας,
 ὅταν ἔς τὸ μαῦρον πέλαγος τὸ κῦμα σκάπτει λάκκου,
 κι' ἀνεμοζάλη φοβερὴ τὸ πλοῖο μπουμπουνίζει,
 κι' ὁ πελαργὸς ἀτάραχος ἔς τοῦ ταξιδίου τὰ νέφη,
 ζωὴ κ' ἐλπίδες ἄπειραις ἔς τὰ χελιδόνια δίδει.

Ἐμπνεύσεις. Ἡ συλλογὴ αὕτη εἶνε γεγραμ-
 μένη εἰς καθαρεύουσιν. Τὸ πρῶτον ποίημα «εἰς
 τοὺς γάμους τοῦ διαδόχου» εἶνε μεστὸν ἐφημε-
 ριδογραφικῆς πεζολογίας καὶ ἀφορήτου κόμπου
 λέξεων. Καθόλου δὲ ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῷ ποιή-
 ματι τούτῳ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς δεικνύει μὲν
 στιχουργικὴν τινὰ ἐμπειρίαν, οὐδέποτε ὅμως αἰ-
 ρεται ὑπεράνω τοῦ μετρίου. Ἐν ἄσπρᾳ μόνον
 «Πρόσκλησις» εἶνε καλόν, ἀλλ' εἶνε ἀπήχησις
 τῶν Ἰρλανδικῶν μελωδικῶν τοῦ Moore.

Πρόσκλησις

Ἐλθέ, νεᾶνις, φύγωμεν τῶν πόλεων τὸν κρότον,
 μακρὰν τῶν ἀναπνεύσωμεν ἄερα καθαρὸν,
 ἐκ τῆς ποτὸς ἀμόλυντον ἀρχόντων καὶ εἰλώτων,
 ἐκ τοῦ θορύβου ἄσιλον παθῶν αἰματηρῶν.

Τὸ κῦμα λάμπει ἤρεμον, πνοὴ ξεφύρ' οὐρία,
 θωπεύει τοῦ δελφινὸς μας τ' ἀνήσυχα πλευρά.
 Πρωεὺς ὁ ἔρως, θὰ πληροῖ ἡ τέρψις τὰ ἱστία,
 καὶ ἡ ἐλπίς τὸν οἶακα θὰ στρέφει ἐν χαρᾷ.

ὦ, μόνον εἰς τὸ πέλαγος, ἐπάνω τῶν κυμάτων,
 τὸ ἄωτον γενόμεθα ζωῆς ἀληθινῆς.
 Ἐκεῖ ὁ νοῦς ἐλεύθερος ματαιῶν φαντασμάτων
 εἰς σκέψεις μόνον αἰρεταὶ μεγάλας, εὐγενεῖς.

Ἵπάγωμεν, τὸ ἄστατον ὅπου μᾶς φέρῃ κῦμα,
 ἀστάτου τύχης παίγνια· ἀρκεῖ ν' ἀκολουθῇ,
 ὁ ἔρως τὸ πλανώμενον ψυχῶν ὀλβίων βῆμα,
 καὶ ὅλ' ἡ φύσις καθ' ἡμῶν ἄς ἀναστατωθῇ.

Ἀρκεῖ εἰς τῶν βλεμμάτων σου τὸ κάτοπτρον τ' ὥραϊον,
 ν' ἀντανακλάται πάντοτε γαλήνη καὶ χαρὰ,
 ἀρκεῖ ἐκ τῶν πυρίνων σου καὶ μαγικῶν χειλέων,
 αἰσθήματα νὰ ῥέωσιν ἀγάπης τρυφερά.

Μακρὰν, μακρὰν εἰς ἔρημον παράλιον, φιλάτη,
 ἔπου δὲν φθάν' ὑπάγμεν τοῦ κόσμου ἡ βοή,
 ὅπου τὸ τέρας τὸ στυγνὸν τοῦ φθόγου δὲν φρουάττει,
 καὶ ῥέει ὡς ρυάκιον ἀνθῶνος ἡ ζωή.

Ἵπὸ καλύβην ταπεινὴν, ἀνάκτορα ἐγγύς σου,
 τοῦ ἀμοιβαίου ἄρτου μας τὸν ἄρτον τὸν ξηρὸν
 θὰ τρώγωμεν, γλυκύτερον ποικίλων ὄψων Κροίσου,
 θὰ πινώμεν ἀμβρόσιον ἐκ τῆς πηγῆς νερόν.

Τραχεῖας δὲν θὰ κρούωμεν σκληρῶν ἀρχόντων θύρας,
 οὐδὲ θὰ ταπεινούμεθα πρὸ σοβαρῶν βλαχῶν,
 οὐς παίζουσα ἀνύψωσεν ἡ εὐνοία τῆς Μοίρας,
 κ' ἐπλήρωσε τὸ πνεῦμά των καπνῶν τυραννικῶν.

Ἐλθέ νεᾶνις· διατὶ τὸ ὄμμα σου δακρύει,
 καὶ ἄνευ ἀποφάσεως ὁ πούς σου προχωρεῖ;
 τί πρὸ τοιούτου ἔρωτος νὰ σέ κλονήσ' ἰσχύει;
 δὲν μεταβάλλουν εὐγενῇ καρδίαν οἱ καιροί.

Ἐν τῇ ψυχῇ μου πέλαγος θὰ εὖρης αἰσθημάτων,
 θ' ἀντλήσῃ εἰς ἀνεξάντητον ἀγάπης ποταμόν,
 θὰ ἴσῃαι σὺ ἡ σκέψις μου μέχρι στιγμῶν ἐσχάτων,
 ὁ μόνος μέγρ' ὑστάτων μου πόθος γλυκὺς στιγμῶν.

Μετὰ τῶν ἄλλων. Ὁ ποιητὴς τῆς συλλογῆς
 ταύτης ἐπεχειρήσεν ἔργον δυσχερές, ὕμνον εἰς
 τὴν ἐλληνικὴν παλιγγενεσίαν. Ὁ Πήγασός του
 ἐκαμφθῇ ὑπὸ τὸ βῆθος τοῦ θέματος οὕτως ὥστε
 ὁ ποιητὴς δὲν κατώρθωσεν ἡ ἀπλὴν τινὰ ἐπι-
 τομὴν ἔμμετρον τῆς ἱστορίας τοῦ εἰκοσιένα. Καὶ
 εἶνε ἀληθεῖς οἱ τελευταῖοι τοῦ Ὕμνου στίχοι,
 οὓς ἀποτείνει πρὸ τὰς σκιας τῶν προγόνων:

Ἀποδεχθῆτε δ' εὐμενῶς τοῦ Ὕμνου μου τοὺς φθόγγους,
 ἀνεπαρκεῖς μὲν πιθάνον πρὸς τοῦ σκοποῦ τὸ μέγα,
 ἀλλ' ἐκ θερμῆς καὶ εὐγνώμονος καρδίας πεμπομένους.

Διότι ἡ ἔμπνευσις του, ἐστερημένη λυρικοῦ
 οἴστρου καὶ ἐξαρματος δὲν ἴσχυσε νὰ ἐκδηλώσῃ
 εἰς ἄσπρᾳ τοὺς παλμούς τῆς πατριωτικῆς του καρ-
 δίας· ἀλλὰ καὶ ἡ γλώσσά του εἶνε ἄτονος καὶ
 ἥκιστα λυρική.

Ὁ Ἄγών

Σιγῇ, σιγαῖ· στήτε τὰ πλήθη,
 ἄγῶν ἀρχίζει πνευματικός,

κατὰ τὰ πάλοι τοῦ ἔθνους ἦθη
 ἀγὼν ἐξόχως Ἑλληνικός.
 Ὡραῖον εἶνε νὰ ὑπερέχη,
 εἰς τὰς δυνάμεις τὰς ἀνδρικές,
 εἰς τε τὸν δρόμον σὺ νὰ προτρέχῃς,
 εἰς τε τὴν πάλην σὺ νὰ νικήσῃς.
 Ἄλλ' εἶνε μάγος, θεῖα τις χάρις
 κατὰ ἀγῶνα ποιητικὸν
 σὺ πρὸ τῶν ἄλλων τὴν δάφνην ν' ἄρῃς
 νὰ στεφανοῦσαι σὺ ὡς νικῶν.
 Φθεῖρετ' ἡ ὕλη, θνήσκει ὁ βίος,
 φεύγει ὁ πλοῦτος ὁ παγκρατής,
 ἀλλὰ τὸ πνεῦμα ζῇ αἰωνίως.
 δὲν ἀποθνήσκει ὁ ποιητής.

.....
 Σεμνοὶ προβαίνουν Ἑλλανοδίκαί,
 τὸ βῆμ' ἀνέβη Εἰσηγητής·
 πῶς συγκινοῦσι τοιαῦτα δίκαι,
 ἄχ, τίς νὰ εἶνε ὁ νικητής;
 Τρέμουν καρδίαι πάλλουν τὰ στήθη
 τῶν φιλοτίμων ἀγωνιστῶν.
 Οὕτως ὁ ἄνθρωπος ἐποιήθη,
 αἰσθημα τοῦτο εἶν' ἀγαστόν.
 Ἐλῆξ' ἡ κρίσις καὶ καταπαύει
 ἥδη τὸν λόγον τὸν ὁ κριτής.
 καλεῖται τᾶθλον νῦν ν' ἀναλάβῃ
 —ὅποια δόξα!— ὁ νικητής.
 Τὸν ὀνομάζουν... ἀκροασθῆτε.
 ἰδοὺ ἐκεῖνος, οἷα χαρά!
 εὐδαίμων βαίνει, χειροκροτεῖται,
 δάφνη τὸν στέφει, δάφν' ἱερά.

Ἰωνικά ἔσματα. Τὸ ποιητικώτερον τῆς συλλογῆς ταύτης εἶνε ὁ τίτλος αὐτῆς. Πόσῃν ποιήσιν ἐμπερικλείει τὸ ὄνομα Ἰωνία, ἡ μήτηρ τοῦ μεγίστου ἐποποιῶ καὶ ἡ τροφὸς τῆς φοιβολήτου λυρικῆς ποιήσεως! Ἄλλὰ δυστυχῶς ὁ ἡμέτερος ποιητὴς δὲν φαίνεται κληρονομήσας τὰς μεγάλας ποιητικὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων του. Θλίβεται διὰ τὴν δουλοσύνην τῆς πατρίδος του, καυτηρίαζει τοὺς βαρβάρους αὐτῆς λυμεῶνας, ἐλπίζει εἰς ἐπιτολὴν καλλιτέρων χρόνων, ἀλλὰ ταῦτα πάντα εἰς τὸν γνωστὸν ἐκείνον συνθηματικὸν πατριωτικὸν τόνον, ὅστις κατέκλυσε ἕλλοτε καὶ κατακλύζει ἔτι τὴν ἡμετέραν ποιήσιν.

Ἰωνικός Μῆτος.

Ἰωνία, βαρὺν ὕπνον ἐκοιμᾶτο πρὸ αἰώνων
 εἰς τὰ μάρμαρα τὰ κρύα τῶν ἀρχαίων σου προγόνων,
 ἐφ' ὧν ἐκεῖτο εἰς λήθην τόσο παρελθόντος μνήμη
 καὶ με πτέρυγας κομμένας ἔμενεν ὡρὰ ἡ μνήμη
 τῶν θανόντων ἀθανάτων τὸ ψυχρὸν ἀλλ' ὅμως ζωὴμα
 γόνιμον ἐλπίδων ἦτο, γόνιμον δαφνῶν ἀκόμα,
 καὶ φωνὴ Ἱερεμίου μετὰ στεναγμῶν πενήτιμων
 συνεθρήνε με τὰς πίτις τῶν μεγάλων σου ἐρήμων
 Φεῦ, ὁ χρόνος πῶς καλύπτει ὑπὸ πέτρας ἐρείπιων
 τὸ ἀγέρωχον τῆς δόξης καὶ τῆς φήμης μεγαλεῖον.
 Ἀλλὰ πῶς ἀπὸ τὴν κόριν, τὴν σποδὸν ἐκείνην πάλιν
 νικητὴν εἰς τὴν ἀγρίαν κατὰ τῶν στοιχείων πάλιν
 τὸν ἀγωνιστὴν ἐκ νέου ἀνασταίνει τῆς ἡμέρας
 κ' ἵπταται ἡ φήμη πάλιν ὕψηλὰ εἰς τοὺς αἰθέρας.
 Ἦλθε χαλιδῶν τὸ ἔαρ σήμερον νὰ σοὶ ἀγγείλῃ
 με ὡρὰ, ὦ Ἰωνία, ἀλλ' ἐνθουσιῶντα χεῖλη.
 Ἀπεχδύθητι τῆς λήθης τὸν βαρὺν αὐτὸν χιτῶνα
 καὶ τὸ ἔαρ ἀναλῦει τοῦ Σιτύλου τὴν χιόνα.
 Τὴν γλαυμῶδα τὴν ἀρχαίαν περιδύθητι ἐκ νέου
 ὑπὸ τὰς πυκνάς πλατάνους τοῦ βασιλικοῦ Νυμφαίου.

Χαίρετε χοροὶ παρθένων, ζωηρῶν Ἀμαρυλλίδων
 ἐν τῷ μέσῳ τῶν λειμῶνων τῆς χαρᾶς καὶ τῶν ἐλπίδων.
 Τοὺς χορούς σας συνοδεύω με τοὺς πρωϊνούς μου στίχους,
 με πάλμους σᾶς συνοδεύω τῆς καρδίας ἐνδομύχους.

Εἰς τὸ μεταξὺ τῶν μετρίων καὶ καλῶν ποιημάτων μετρίχμιον τάσσονται αἱ ἐξῆς συλλογαί:

Ὁ ἔρωτας τοῦ κλέφτη, ποίημα ἐπικολυρικόν·
 ἡ σκηνὴ ὑπόκειται εἰς Ἰωάννινα ἐπὶ Ἀλῇ πασσᾶ.

Τὴν νεκρὰν Χρυσὴν, τὸ ἀγλαΐσμα τῶν Ἰωαννίνων, ἀγαπᾷ ὁ παρῆλιξ κλέφτης Λιάκος.
 Διότι :

Δὲν μαραίνεινε τὰ χρόνια
 τῆς ἀγάπης τὸ χορτάρι·
 σκεπασμένο μέσ' ἔς τὰ χιόνια
 σὰν τὸ ἀδάμαστο θυμάρι,
 δὲν παγώνει, δὲν πεθαίνει
 ἓνα ἥλιο περιμένει,
 γιὰ νὰ σχίσῃ τὸ σεντόνι
 ποῦ σκεπάζει τὰ κλαδιά του,
 καὶ σκορπίσῃ μέσ' ἔς τὸ χιόνι
 τὴ μοσχάτη μυρωδιά του.

Ἀλλὰ τῆς κόρης ἐρᾶται ἐπίσης περιπαθῶς ὁ πλούσιος Ἰωαννίτης Δῆμος, φίλος τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ, εἰς ὃν ἀφρόνως ἀναβέται νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν πατέρα της ὅπως ἐκδώσῃ αὐτῷ τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον. Ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι ὁ ἀσελγὴς τύραννος ἐξεμεταλλεύθη τὴν περίστασιν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ με τοὺς συνήθεις αὐτῷ δόλους εἵλκυσε τὴν ἀπόνηρον παρθένον εἰς τὸ χαρέμιόν του. Πρὸ τούτου ὅμως ὁ νεαρὸς βοσκὸς Νίκος, διαβαίνων τυχαίως ποταμόν, σώζει ἀπὸ βεβαίου πνιγμοῦ τὴν Χρυσὴν, ἥτις πλύνουσα ὠλίσθησε καὶ παρέσύρθη ὑπὸ τοῦ ῥαχδαίου ρεύματος. Καὶ ἦτο εὐτυχέστερος τῶν δύο ἀντεραστῶν του, διότι αὐτὸν ἠγάπησεν ἡ κόρη. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ συλλαμβάνεται καὶ ὁ φοβερός Λιάκος καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν εἰρκτὴν τοῦ σεραγίου. Ἀλλ' ὁ τύραννος φροντίζει μᾶλλον περὶ τῆς ἀθώας περριστερᾶς, ἣν ἔχει κεκλεισμένην εἰς τὴν κλωβὸν του, ἢ περὶ τοῦ ἀετοῦ τῶν ὀρέων Λιάκου. Ἀλλ' οὔτε εἰς θωπείας, οὔτε εἰς ἀπειλὰς ἐνδίδει ἡ κόρη καὶ νύκτα τινὰ, καθ' ἣν ὁ ἐρωτομανὴς πασσᾶς ἠπλώσεν ἐπ' αὐτὴν τὰς χεῖρας, ἤρπασεν ἡ Χρυσὴ τὴν κάμαν ἣν ἔφερεν εἰς τὴν ζώνην του, ἠπειλήσεν αὐτὸν καὶ ὀρμήσασα ἐρρίφθη ἀπὸ τοῦ παραθύρου κατω εἰς τὴν λίμνην.

Τῆς κόρης ἡ παλληκαριά
 εἶχε παγώσῃ τὸν βεζύρη·
 ἄλαλος, θεῖαφ' ἔς τὴ θωριά,
 τρέχει νὰ δῇ ἔς τὸ παραθύρι.
 Διπλῶνει τ' ἄπονο νερὸ
 τὰ ἀφρισμένα τοῦ στεφάνια,
 σὰν νὰ πεσεν ἐκεῖ λαμπρὸ
 ἀστὲρ ἀπὸ τὰ οὐράνια.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν κατορθώνει ὁ Λιάκος μετ' ἄλλων δέκα νὰ δραπετεύσῃ ἐπὶ καϊκίου διὰ τῆς λίμνης. Ὁ τύραννος λυσσῶν κατηρᾶτο ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἀλλ' αἰφνης ἔμεινεν ἀπολιθωμένος.